

Project Op Kop

CO₂-compensatie

CO₂-compensatie, handel in gebakken lucht?

Klimaatneutrale organisaties willen geen broeikasgassen produceren. Als dit niet volledig lukt, kunnen ze de resterende CO₂-uitstoot compenseren. Maar hoe doe je dat? En is CO₂-compensatie betrouwbaar en effectief?

Barbera van der Hoek van adviesbureau Beco voor duurzame ontwikkeling vindt CO₂-compensatie de laatste stap binnen een klimaatneutrale organisatie. 'Juist bedrijven die ambities hebben om klimaatneutraal te zijn moeten het goede voorbeeld geven: zij moeten allereerst kijken hoe ze structureel hun CO₂-uitstoot kunnen beperken. Eerst energie besparen, dan duurzame energie opwekken of inkopen en tenslotte de restuitstoot compenseren.' Voor het gemak noemen we het CO₂-uitstoot, maar het gaat om emissie van broeikasgassen. Dat is een breder begrip: hieronder vallen allerlei schadelijke gassen, niet alleen CO₂ (kooldioxide), maar ook methaan en lachgas bijvoorbeeld.

Hoe werkt het?

CO₂-compensatie gebeurt vaak door het planten van bossen. Bomen halen CO₂ uit de lucht en geven zuurstof af. Dit doen ze tijdens de groei, zodra bomen volgroeid zijn nemen ze vrijwel geen CO₂ meer op. Het planten van bossen heeft voor- en nadelen. Het planten van bomen en het beheren van bossen draagt bij aan de lokale economie en verbetert de biodiversiteit. Het is per definitie een tijdelijke maatregel, want als de bomen dood gaan, verbranden of gekapt worden komt de CO₂ weer vrij. Bosbranden zorgen bijvoorbeeld in tropische regenwouden voor miljoenen tonnen CO₂-uitstoot. Veel aanbieders van CO₂-compensatie zorgen er overigens voor dat

bomen worden vervangen als ze zijn uitgegroeid. Andere manieren om te compenseren zijn energieprojecten in de vorm van windmolenparken en zonnepanelenprojecten, dit komt steeds vaker voor.

Onduidelijkheid over handel in CO₂-credits

Er is nogal wat onduidelijkheid rondom CO₂-compensatie. Welke credits zijn betrouwbaar? Hoe werkt het nu precies? De uitstoot, bijvoorbeeld van een vliegtuig, wordt uitgerekend op basis van bepaalde criteria. Eén CO₂-credit is een reductie van één ton CO₂-uitstoot. Voor elke ton CO₂-uitstoot betaalt het bedrijf een bedrag, afhankelijk van de marktprijs tussen

ongeveer de zeven en twintig euro. Dat geld wordt geïnvesteerd in bossen of schone energieprojecten.

Projecten buiten Europa

Van der Hoek benadrukt dat het vooral van belang is dat geen dubbel-telling plaatsvindt. 'Veel projecten worden al meegeteld voor het Kyotoverdrag.' Dit is een wettelijke afspraak van landen onderling. Nederland heeft bijvoorbeeld afgesproken om in de periode 2008-2012 zes procent minder uit te stoten dan in 1990. CO₂-compensatie voor bedrijven gebeurt daarom bij projecten in het buitenland, vaak in Afrika of China.

Wreedheid

En hoe zit het met de lokale omstandigheden bij bossen en schone energieprojecten? Het tv-programma Zembla wijdde in 2008 een uitzending aan wreedheid naar de Afrikaanse bevolking als direct gevolg van het grote schaal planten van CO₂-bossen in Afrika. Lokale eigenaren van bananenplantages in Oeganda werden verdreven van hun land, hun plantages platgebrand en de boompjes voor het compenseren van de CO₂-uitstoot geplant. De bevolking nam uiteindelijk wraak en brandde op hun beurt 800.000 van de drie miljoen bomen plat. Komen dergelijke wantoestanden nog veel voor? Volgens Van der Hoek is dit wel verleden tijd. Vooral bij de start was het soms wild west, nu is de controle veel beter en garanderen creditbedrijven aan de hand van richtlijnen ook de duurzame ontwikkeling van een regio.

'Luister naar intermediairs'

Hoe vindt je de organisaties die solide credits verkopen? Van der Hoek vindt hierin de intermediairs belangrijk: 'Bedrijven als Groenbalans, Trees for Travel of Climate Neutral Group kunnen hierover goed adviseren. Zij hebben veel ervaring, kennen de markt en weten of de credits voldoen aan een betrouwbare standaard. Dit betekent dat ze slechts eenmaal worden verkocht en dat dit in een registratiesysteem is vastgelegd. Anders is het handel in gebakken lucht. Vraag een intermediair trouwens gerust om een accountantsverklaring, een betrouwbare bedrijf zal dit graag geven.'

Snelle ontwikkelingen

De Gold Standard is algemeen aanvaard als de meest solide standaard. De geloofwaardigheid is essentieel, Gold Standard biedt transparantie en betrouwbare ontwikkeling. De Gold Standard wil naast de voordelen voor het klimaat ook de duurzame ontwikke-

ling verbeteren. Er wordt hierbij daarom ook aandacht besteed aan sociaaleconomische voordelen van projecten. Van der Hoek wijst erop dat de ontwikkelingen in deze markt heel snel gaan. Twee jaar geleden voldeden slechts een aantal projecten aan de standaard voor betrouwbare credits. Nu zijn er tientallen betrouwbare projecten die aan de Gold Standard of een andere goede standaard voldoen. 'De druk van buitenaf neemt ook toe, de markt vraagt om transparantie en betrouwbaarheid.'

Een goedkope aflat

Tenslotte: is CO₂-compensatie niet een hele makkelijke, goedkope aflat? Een ton CO₂-uitstoot compenseer je al voor zeven tot twintig euro. Een bedrijf waar tien mensen werken stoot misschien vijf ton CO₂ uit per jaar. Je koopt voor zo'n honderd euro al de CO₂-uitstoot voor een heel jaar af! Lekker makkelijk en je kunt je als 'schoon' bedrijf profileren. 'Dat is inderdaad een probleem,' stelt Van der Hoek. 'Maar als je investeert in werkelijke energiebesparing, bespaar je uiteindelijk ook veel geld. Goede isolatie zorgt voor substantiële besparing bijvoorbeeld. De terugverdientijd is niet zo gek lang, vaak maar een paar jaar.'

Redactie: [Ellen Roosjen](#)

Meer informatie:

www.beco.nl
www.groenbalans.nl
www.climateutralgroup.nl
www.fairclimatefund.nl
www.soilandmore.nl